

27.03.2025. 14:17

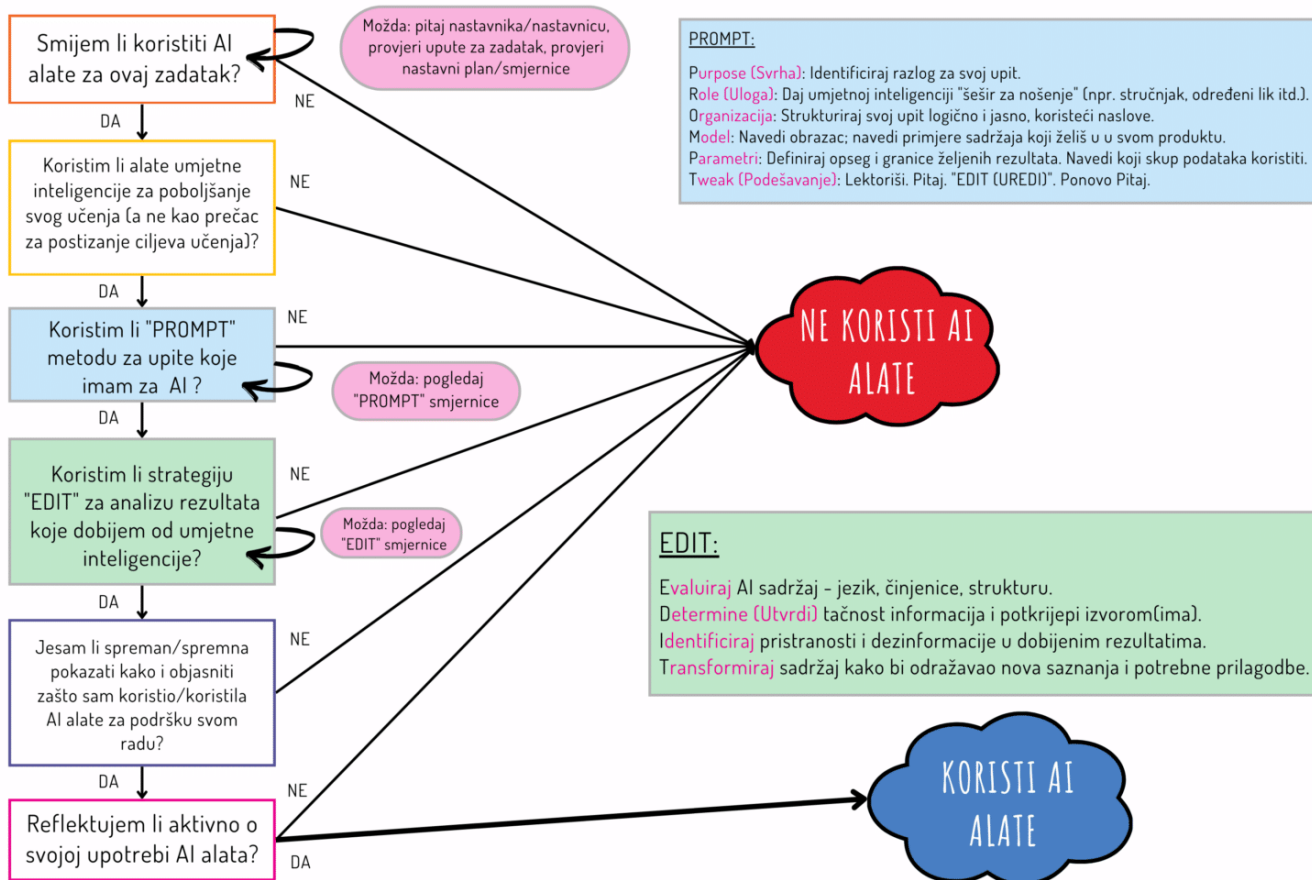
Pogledano: 63 puta

CHATGPT & Generativna AI: Stablo odlučivanja za usmjeravanje korištenja AI kod učenika

Model pomaže učenicima da kritički razmišljaju o korištenju AI u učenju, razmatrajući njegove prednosti, ograničenja i etičke aspekte, čime podržava odgovornu upotrebu AI alata.

Preuzeto sa Edutopia, pripremio Jen Stauffer

PRIJE UPOTREBE GENERATIVNE UMJETNE INTELIGENCIJE RAZMISLITE O SLJEDEĆEM:

Ovaj vodič se temelji na radu Jen Stauffer iz škole Hopkins, Jona Golda iz škole Moses Brown i sadržaju iz "AI učionica" (Fitzpatrick, et. al, 2023) i "Poučavati za AI" (Zimmerman, 2018). Posljednji put ažurirao Jen Stauffer, 8/23.

Ovaj model vodi u?enike da postavljaju klju?na pitanja o korištenju AI i da reflektuju na to kako im koristi u u?enju.

Jen Stauffer, Jonathan Gold, 10. juni 2024.

Sva uzbuđenja i strahovi oko generativne umjetne inteligencije (AI) doveli su do složenih pitanja za nastavnike, možda nijedno važnije od onih kada, kako i da li omogućiti učenicima korištenje AI alata. Dok ovi alati mogu potkopati proces učenja, oni također mogu biti snažni izvori

obogaćivanja, jasnoće i perspective – *kada se koriste odgovorno.*

Kako bismo pomogli nastavnicima i učenicima u odgovornom korištenju AI, zajedno smo radili na stablu odlučivanja za donošenje odluka kod učenika. Ovaj okvir može pomoći učenicima da donesu bolje odluke o korištenju AI alata i dati nastavnicima više povjerenja u podržavanju korištenja AI kod učenika. *Kritičko promišljanje s AI alatima – uključujući ispitivanje njihovih rezultata, razumijevanje njihovih ograničenja i razmatranje etičkih implikacija – vitalna je komponenta digitalne pismenosti i građanstva.*

KROZ STABLO ODLUČIVANJA

Dozvola: *Da li mi je dozvoljeno koristiti AI alate za ovaj zadatak?*

- Generativna AI je nedetektabilna, što zabrane čini nepraktičnim i kratkotrajnim. Umjesto toga, nastavnici bi trebali sarađivati s učenicima na kreiranju normi temeljenih na povjerenju i transparentnim procesima za korištenje AI. Jednostavan sistem “crveno svjetlo, žuto svjetlo, zeleno svjetlo” je dobar početak. Nastavnici trebaju biti osnaženi i imati dovoljno znanja o AI alatima kako bi mogli odrediti da li učenici mogu koristiti te alate, a učenici trebaju razumjeti razloge za ove vrste odluka kao dio svoje rastuće pismenosti o AI. Ovo prvo pitanje, dakle, podsjeća učenike na strukturu dozvola i očekivanja unutar određenog razreda.

Poboljšanje: *Da li koristim AI alate kako bih unaprijedio svoje učenje?*

- Kao i većina akademskih tehnologija, AI alati se mogu koristiti za poboljšanje učenja ili za njegovo zamjenjivanje, i učenici trebaju biti potaknuti da razmisle ne samo da li im je dozvoljeno koristiti ove alate, već i kako ih koristiti odgovorno – ne kao zamjenu, već kao dopunu učenju. Ovo pitanje poziva učenike da refleksivno razmisle o ciljevima zadatka i prikladnosti alata. Učenici će vjerovatno biti uspješniji u ovom procesu kada im nastavnici daju smjernice koje su prilagođene aktivnosti i kada jasno komuniciraju ciljeve učenja.

Zaista, ovo je jedan od načina na koji AI može inspirisati nastavnike ka najboljim praksama, jer su jasno artikulirani ciljevi učenja ključni dio efikasnog podučavanja. Kada učenici razumiju ciljeve zadatka, također je vjerovatnije da će razumjeti razloge nastavnika za dopuštanje (ili nedopuštanje) korištenja AI alata. Slično tome, bit će bolje pozicionirani da procijene učinkovitost AI alata u pomaganju da izgrade svoje razumijevanje i razviju svoje učenje.

Iterativna upotreba: Da li koristim **PROMPT i EDIT** za generisanje i analizu mojih AI rezultata? AI alati najbolje funkcionišu kada se koriste iterativno; to jest, najbolje se iskorištavaju kroz ponovljeni

angažman i podešavanje. Naš model nudi **PROMPT** (Purpose-svrha, Role-uloga, Organize-organizacija, Model-model, Parametres-parametri, Tweak-podešavanje) i **EDIT** (Evaluate-evaluacija, Determine-određivanje, Identify-identifikacija, Transform-transformiranje) kao korisne akronime za dizajniranje i podešavanje upita, s ciljem uvođenja kritičke metakognitivne frikcije u upotrebu alata kod učenika.

PROMPT ohrabruje učenike da dizajniraju strukturirane upite s ciljem dobivanja najkorisnijih odgovora, dok ih EDIT podsjeća da je upotreba AI alata aktivan proces određivanja prikladnosti i učinkovitosti AI rezultata, iterativne analize, podešavanja i ponovnog postavljanja upita. Ovaj pristup je jednako koristan za nastavnike – bilo da kreiraju rutinske materijale za učenje ili dizajniraju prilagođenog chatbota za upotrebu u učionici.

PROMPT se također lijepo uklapa s okvirom "AI uloga" koji su razvili Ethan i Lilach Mollick, koji ohrabruje korisnike da daju AI-u jasno definiranu ulogu (npr. tutor, trener, mentor) kako bi dobili željene rezultate i pravilno je iskoristili. Ta uloga je još jedna prilika za učenike da namjerno koriste alat unutar parametara koje je postavio nastavnik.

Transparentnost: Da li sam spreman pokazati kako i objasniti zašto sam koristio AI alate da podržim svoj rad? Ovo pitanje dodatno naglašava metakognitivni proces i predstavlja ključni korak za promovisanje promišljene saradnje, umjesto delegiranja. Zahtijeva od učenika da reflektuju na to kako su integrisali ponude AI alata, stavljajući veći naglasak na proces nego na proizvod.

Nastavnici mogu donijeti informisane odluke o tome kako najbolje organizovati učenike da dijele svoj proces. Imali smo učenike koji su dijelili linkove razgovora i bilježili dijelove svog pisanja na kojima je AI služio kao trener. Postoje MLA, APA i Čikaški stil smjernica za citiranje korištenja AI.

Refleksija i metakognicija: *Da li aktivno reflektujem na svoje korištenje AI alata?*

- U ovom esencijalnom završnom koraku, učenici su ponovo pozvani da razmotre ciljeve zadatka, svoj vlastiti rast i učenje, te svoju odgovornu upotrebu ovih alata. Cilj je, kao i uvijek, pripremiti učenike da budu ne samo tehnološki pametni, već i mudri u korištenju tehnologije, spremni da pristupe kompleksnostima digitalne budućnosti s povjerenjem i etičkom jasnoćom.

Edukatori igraju ključnu ulogu u ovom procesu, i kroz strukturiranu refleksiju, učenici mogu razviti nijansirana razumijevanja prikladnih i neprikladnih upotreba AI. Facilitujući diskusije o korištenju AI, eksperimentisanjem u učionici, i prikupljanjem povratnih informacija, nastavnici mogu uključiti učenike u zabavan, složen projekat otkrivanja najboljih načina podučavanja i učenja u ovoj novoj eri – osnažujući ih u tom procesu.

ZABRANA NEĆE USPJETI – I NEĆE POMOĆI UČENICIMA DA UČE

Iz mnogih razloga – zato što sadržaj generisan AI-em nije uvijek detektabilan, zato što AI alati ostaju tu, i zato što mogu biti tako robusni alati za kreiranje i učenje – nastavnici i škole bi trebali odoljeti iskušenju da pokušaju zabraniti ove alate iz procesa učenja. Umjesto toga, AI alate, kao i svu tehnologiju, treba promišljeno i pažljivo integrisati u učenje kroz promišljen proces iterativne ideacije i metakognitivne refleksije, čime se pomaže očuvanju ljudskih veza koje čine srž podučavanja i učenja.

Kroz strukturirane okvire poput našeg AI stabla odlučivanja; *sistem crvenog, žutog ili zelenog svjetla; i kontinuirani dijalog o ulozi i uticaju AI-a*, nastavnici mogu pomoći učenicima ne samo da iskoriste AI za unapređenje svog učenja, već i da u potpunosti razumiju mogućnosti, odgovornosti i nedostatke koje ova tehnologija predstavlja. *Podstičući odgovornu AI pismenost u našim učionicama, možemo osnažiti učenike da oblikuju budućnost koja je više usmjerena na čovjeka, refleksivna i promišljena.*

PREUZETO SA: <https://www.edutopia.org/article/student-use-ai-helpful-framework/>

Collections

Autorski tekstovi